

Universitätsbibliothek Paderborn

Qvæstiones Morales Selectiores De Lege Interna Et Externa

discussæ, ac Resolutæ, & in duos Libros divisæ, In quibus, propositis casibus, prima quædam principia, ad plurimas alias Quæstiones similes resolvendas perutilia, subinde examinantur

[De Lege Interna]

Beati, Gabriele

Augustæ Vindellicorum, 1729

VD18 90108957

57 An quodlibet peccatum ex genere mortale, fieri possit veniale, ex levitate materiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39908

QVÆSTIO LVII.

An quodlibet peccatum, ex genere mortale, fieri possit veniale ex leuitate materia.

CASVS.

IN Concilio Tridentino, sess. 24. c. 18. reform. Examinatoribus Synodalibus prohibetur, ne aliquid prorsus, occasione examinis ad concursum beneficiorum Parochialium, nec ante, nec post accipiant; alioquin Simonia vitium, tam ipsi, quam alij dantes incurrant. Quidam autem Sacerdos, post peractum examen, pomum, & quædam alia munuscula leuia Examinatoribus donauit; Quæritur; Vtrum Sacerdos ille dando, & examinadores recipiendo, mortaliter peccauerint.

SYMMARIVM.

3 Examinatores Synodales munuscula recipiendo, videntur mortaliter peccasse. 7 Aliqua præcepta, admittunt materia paruitatem, aliqua non. 8 Quenam illam admittant, qua non. 9 Simonia, alia iuris Diuini, alia Ecclesiastici. 10 Examinatores, mortaliter non peccarunt. 11 In Simonia iuris Ecclesiastici, datur paruitas materia. 12 Sicut in furto, ac contumelia. 13 Et sicut datur in Voto. 14 Est mala, quia prohibita, & non è contra. 15 In Simonia iuris naturalis, cur materia paruitas non detur. 16 Leuia munuscula, nullo modo sunt simonia. 17 Que quantitas requiratur, & sufficiat ad mortale. R. P. Beati Lib. I.	18 Vendens officium Sacrificii, an peccet contra iustitiam. 19 Ex quo argui possit materia leuitas. 20 In materia blasphemia, non datur paruitas. 21 Neque in Sortilegijs. 22 Neque in fractione sigilli Confessionis. 23 Neque in formis Sacramentorum. 24 Neque in ieiunio ad Eucharistiam prærequisito. 25 Neque in etate ad Professionem, Sacros Ordines, & Matrimonium requisita. 26 In usura datur paruitas materia. 27 Et in Iuramento promissorio. 28 Et in operibus ad lucrandas Indulgentias iniunctis. 29 Et in personarum acceptione, quo ad beneficia. 30 Et in Interruptione anni probationis, alijsque similibus.

RATIONES DVBITANDI.

2 Quamuis peccatum ex genere suo mortale, ex materiæ paruitate fieri possit veniale, vt *Quest. præced.* probatum est; Quia tamen aliqua præcepta, hanc materiæ paruitatem admittunt; aliqua non admittunt; superest inquirendum, cur aliqua non admittant, & ex quo signo dignoscenda sint.

3 Aliqui enim putant, tam Sacerdotem, quam Examinatores peccasse peccato Simonia. Ideoque mortaliter. Ita *Suar. tom. 1. de relig. lib. 4. c. 3. num. 9. & cap. 14. num. 11. Sanch. lib. 1. sum. c. 4. num. 1. Laym. lib. 4. tract. 10. c. 8. n. 4. Nauar. in extrau. de dat. & accept. notab. 10. num. 20.*

4 Primò; Quia ex Trid. simoniam commiserunt; In materià autem simonia, sicut non datur paruitas materiæ, ita nec datur peccatum solum veniale.

5 Secundò; Quia, si quis vnicum *Agnus Dei*, vel Salutationem Angelicam vendat, mortaliter peccat; cuiuscumque enim quantitatis sit id quod ab altero recipit pro ipso *Agnus Dei*, si illud recipit tanquam pretium, iam rem sacram graui-ter vilipendit, ac contemnit; nam illam pretio siue magno, siue modico, æquiparare, est paruam, ac vilem æstimare; quod sine graui ipsius rei spiritualis iniuria fieri non potest. Ergo eodem modo, quidquid Sacerdos examineribus donauit, fuit satis ad mortaliter peccandum, peccato Simonia.

6 Tertio; Quia in eà materià reperitur culpa mortalis, in quà reperitur integra ratio iniuriæ, ac offensæ; sic enim, qui iurat, in Domo sua pulices non reperiri,

cum sciat reperiri, grauius peccat, quia adducit Deum in Testem falsitatis, non minus quam si mendacium grauissimum iuraret; & qui articulum fidei leuissimum negat, grauissimè peccat, quia æquè negat infinitam Dei veracitatem, ac si negaret mysterium Trinitatis; ideo enim, uterque articulus creditur, quia DEUS verax, vtrumque reuelauit. Cum ergo dentur multæ materiæ, in quibus, licet parux sint, reperitur integra ratio iniuriæ, ac offensæ, vt in enumeratis, & in omnibus, quæ immediatè Deum, eiusque honorem respiciunt; sequitur, in his, non dari leuitatem materiæ. Inter istas autem enumerari solet simonia.

NOTABILIA.

Aduertendum est primò; certum est, se apud omnes, dari aliqua, in quibus non admittitur paruitas materiæ, & aliqua, in quibus admittitur; in iuramento enim assertorio, in idololatrià, in simonià, in odio Dei, in infidelitate; & vniuersaliter, in omnibus, quæ Deum, eiusque honorem immediatè respiciunt, nulla datur materiæ paruitas, quia in his omnibus quantumuis materia sit parua, in illa tamen inuenitur integra ratio grauis irreuerentiæ, ac iniuriæ; nam qui falsum iurat, Deum facit esse mendacem; qui simoniam committit, rem spiritualement pretio temporali æstimat &c. Idemque dicendum est de pollutione, fornicatione, homicidio, ac similibus, quæ materiæ paruitatem non admittunt, neque ratione materiæ variant iudicium, ac indecentiam. Contra verò furtum, mendacium, & similia, quamuis

ex

ex genere suo, grauius sint, non semper tamen æqualem habent indecentiam; hæc enim, si fiant in magna, vel parua quantitate, variant iudicium. Denique verbum otiosum, curiositas, scurilitas, & similia, ex se ita leuia sunt, vt non nisi ex aliquo accidente extrinseco, grauius esse possint.

8 Aduertendum est secundo; Rationem, cur aliqua, materia paruitatem admittant, aliqua non admittant, desumendam esse ex fine, ac motiuo præcepti, quo prohibentur; finis enim, est mensura cæterorum, quæ sunt ad finem. Duo autem dantur præceptorum genera; aliqua, quæ pro fine, ac motiuo habent aliquid omnino indiuisibile, vt præceptum prohibens periurium, ne Deus fiat testis falsitatis; falsitas enim, formaliter consistit in indiuisibili, nec suscipit magis, aut minus. Et aliqua quæ pro motiuo, ac fine habent aliquid diuisibile; vt præceptum prohibens furtum, ne Dominus in rebus suis damnum patiatur; Damnum enim habet latitudinem, & potest esse maius, aut minus. Illa ergo præcepta, quæ habent pro fine aliquid indiuisibile, materia paruitatem non admittunt, quia quælibet materia, siue magna sit, siue parua, æquè est cum illo impossibilis; quælibet enim falsitas æquè Deum reddit testem falsitatis; ideoque æquè etiam grauius est prohibita. Illa verò, quæ pro fine habent aliquid diuisibile, materia paruitatem admittunt; quia, sicut finis ipse latitudinem habet, & suscipere potest magis, ac minus; ita illud suscipere necessario debet etiam materia, cum respectu illius habeat rationem medij, vt dictum est; Ex eo enim, quod damnum ex furto

consequens, possit esse maius, vel minus, fit, vt etiam furtum ipsum, possit esse maius, aut minus, sicque iuxta mensuram damni, grauius, vel leuiter prohiberi. Neque hoc fortasse differt in re à communi doctrina, si rectè explicetur, quod scilicet illa non admittant paruitatem materia, in quorum materia quantumuis parua, inuenitur integra ratio grauis offensæ, ac iniuriæ.

Aduertendum est tertio; Duplicem dari simoniam, aliam, in qua venditur, vel permutatur res spiritualis cum temporalis, tanquam cum pretio; vt si aliquid detur, vel accipiatur pro Sacramentis, vel pro Sanctorum reliquijs, vel pro calice, eo quod sit consecratus &c. & hæc, non solum iure Ecclesiastico, sed etiam naturali, ac diuino, est prohibita; maxima enim irreuerentia, ac iniuria fit rei sacræ, & spirituali, eam temporali pretio æstimando, cum illi æquiparetur, Aliam verò, in qua venditur, vel permutatur res annexa rei sacræ; cum re, vel pretio temporali; vt, si quis aliquid det pro consequendo officio Æconomi, vel Sacristæ alicuius Ecclesiæ, vel Rectoris, aut Gubernatoris alicujus Hospitalis; aut aliquid det, vel accipiat occasione examinis &c. & hæc, iure solum Ecclesiastico, est prohibita; Ecclesia enim, sicut reddere potest aliquem immunem à Laicâ potestate, prohibendo, ne capiatur in Ecclesia, ita vt, si capiatur, sacrilegium committatur; ita prohibere potest, ne res aliqua rei sacræ annexa vendatur, in ipsius rei sacræ reuerentiam; atque ita prohibuit permutationem vnius beneficij cum alio sine Superioris auctoritate, & resignationem beneficij propria auctoritate

factam, cum reservatione pensionis, & acceptionem alicuius rei occasione examinis. His positis.

RESOLVTIO.

Respondetur; neque dantem munuscula occasione examinis neque accipientes mortaliter peccasse. *Molina tract. 2. d. 92. Reginald. tom. 2. lib. 23. cap. 11. q. 5. num. 166 & c. 15. sec. 3. num. 210. Azor. p. 3. lib. 12. c. 28. p. 1. qu. 3. Bonac. de legib. d. 10. quass. 2. p. 8. §. incid. num. 12. Nauar. loc. cit. & notab. 3. ad finem Sanchez. lib. 2. sum. cap. 8. num. 17. & alij apud istos.*

11 Primo; Quia hæc simonia non est iuris naturalis, cum in eà non vendatur aliquid spirituale pro pretio temporali; sed solius iuris Ecclesiastici, cum in ea intercedat solum permutatio rei temporalis cum temporali. In hac autem, nulla est ratio, cur non admittatur paruitas materiae; ratio enim, quod res spiritualis, & sacra æquipararetur temporali, ac vili, hic non militat, cum hic permutetur res temporalis cum temporali; neque hac permutatio est prohibita, quia mala, sed potius est mala, quia est ab Ecclesià prohibita. Cum ergo munuscula data, & accepta, supponantur leuia, sequitur, eorum donationem, & acceptionem, fuisse solum venialem ex paruitate materiae.

12 Secundò; Quia, peccatum ex genere suo mortale, fieri potest veniale ex leuitate materiae, cum nihil obstat; atque hæc est regula generalis. Sic enim furtum ex genere suo mortale, in materia leui est solum veniale; idemque dicendum est de contumelia, detractione, percussio-

ne, &c. Ergo etiam simonia iuris positivi Ecclesiastici, quamuis ex genere suo fit mortalis, ex leuitate tamen materiae fieri poterit venialis; nihil enim magis hic obstat, quam in furto; imò, si in furto, quod iure naturali negatiuo est prohibitum, paruitas materiae admittitur, nulla est ratio, cur non admittatur in simonia iuris Ecclesiastici, quæ, iure tantum humano est prohibita.

Tertio; Quia in Voto admittitur leuitas materiae; qui enim vovit dare centum pauperibus; si vnum, aut alterum iustum omittat, non propterea mortaliter peccabit. Ergo a fortiori admittenda est in simonia iuris tantum Ecclesiastici; non minus enim violatio Voti, est sacrilegium, quam Simonia; nec minus Votum, est factum ex motiuo religionis, quam ex eodem motiuo fit prohibita Simonia iuris Ecclesiastici; neque vlla apparet ratio, cur in vno admittenda sit materiae paruitas, & non in altera. Cum ergo munuscula, supponantur fuisse materia leuis, tam qui dedit, quam qui acceperunt, venialiter solum peccauerunt.

OBIECTIONVM SOLVTIO.

Neque obstant rationes in contrarium. Nam ad primam, & secundam; Respondetur; argumenta illa optimè probare de simonia iuris naturalis, & Diuini, in qua aliquid spirituale, ac sacrum permutatur pro temporali; secus autem de simonia iuris tantum positivi Ecclesiastici, in qua aliquid temporale permutatur pro temporali, & quæ non est prohibita, quia mala, sed potius mala, quia prohibita; in hac enim, nul-

la apparet ratio, cur non admittenda sit materia peruitas, sicut in alijs iuxta regulam generalem.

15 Ad tertiam Respondetur; In casibus quidem enumeratis, non dari paruitatem materiae, quia præcepta illa habent finem indiuisibilem, vt consideranti patebit; & ideo in quacunque parua materia reperitur integra ratio irreuerentiae, ac iniuriæ grauis, & propter eandem rationem, nec dari in simonia iuris naturalis, ac diuini, quia semper, pretio temporali, res spiritualis æstimatur. At ratio ista, non militat in simonia iuris positui Ecclesiastici; hæc enim, ideo solum est mala quia prohibita; ideoque in illa, nulla est ratio, cur non admittatur materiae paruitas, sicut in ieiunio, alijsque similibus præceptis Ecclesiasticis. Sicut ergo, comedere tantillum carnis in Quadragesima, ob materiae paruitatem excusatur à mortali; ita donare Examinatoribus munuscula, ob eandem materiae paruitatem à mortali excusabitur.

COROLLARIA.

16 Colligitur ex dictis primò; Paruitatem rei temporalis, quæ datur, vel accipitur pro re spirituali, excusari à quacunque simonia, etiam ex alio capite, quia scilicet id, quod modicum est, pro nihilo reputatur, nec dari solet in pretium, sed solum benevolentiae, ac honestatis gratia; sic enim habetur in c. *Etsi Quæstiones: de simonia §. finali*; Huiusmodi autem paruitas, non est æstimanda ex eo, quod non sufficiat ad furtum, sed ex eo, quod non sit tanta, vt probabiliter præsumatur, recipientem

motura ad aliquid iniquum faciendum.

Secundò; Licet dari possit quantitas 17 tam magna, vt sit sufficiens ad peccatum mortale simoniae, per ius Ecclesiasticum introducta, & tam parua, vt à mortali excuset; nihilominus statui non posse regulam aliquam generalem ad dignoscendum, quanam sit illa quantitas, quæ sufficit ad peccatum mortale, ita vt minor non sufficiat, sed in casibus particularibus, arbitrio prudentis viri iudicandum esse; sicut accidit etiam in materia furti.

Tertiò; Si quis vendat officium Sacri- 18 stæ, vel Æconomi, accepta pecuniâ; mortaliter non peccare contra iustitiam, sed solum contra Religionem; ideoque nihil teneri restituere; quia officium illud, secundum se, est pretio æstimabile, & qui illo se spoliât, temporale incommodum subit; & si non esset Ecclesiæ prohibitio, talis venditio, neque iniusta esset, neque illicita. Quamuis ergo, ob Ecclesiæ prohibitionem, officium illud vendendo, peccet contra Religionem, & simoniam committat; non tamen peccat contra iustitiam, & consequenter nihil restituere tenetur. Idemque dicendum esset, de Examinatoribus Synodali- bus, si aliquid acciperent per modum liberalis donationis; illud enim restituere non tenerentur, quia illud accipiendo, peccarent solum contra Religionem, non verò contra iustitiam.

Quartò; Ad cognoscendum, an in 19 transgressione alicuius præcepti detur materia leuis, quæ culpam tantummodo venialem constituat, hanc statui posse tanquam regulam vniuersalem. Vt, quoties finis alicuius præcepti, consistit in

indiuifibili, toties in eius transgressione, non detur materiæ leuitas, propter rationem superius *num. 8.* indicatam, quoties verò; finis est diuifibilis, & habet moralem latitudinem, ac suscipere potest magis & minus; toties, in eius transgressione, detur materiæ paruitas, & venialiter tantum peccari possit. An verò finis aliquis consistat in indiuifibili, aut moralem habeat latitudinem; vel ex naturâ ipsius finis, vel ex circumstantijs, vel ex comenuni Ecclesiæ, ac Fidelium sensu, vel ex Doctorum, ac prudentum iudicio, colligendum erit. Quia tamen hæc regula melius apparebit, si materijs particularibus applicetur; ideo.

20 Quintò; Deducitur in materiâ blasphemix, non dari paruitatem materiæ; Tum quia, in qualibet blasphemia, reperitur integra ratio grauis iniuriæ Diuinæ, quæ propterea consistit in indiuifibili; Blasphemia enim, est verbum contumeliosum in Deum, vel falsa ei tribuens, vel vera negans, vel creaturis tribuens, quod Deo soli debetur, cum animo eum directè, vel indirectè inhonorandi; æque autem inhonoratur Deus, siue illi falsò tribuantur res magnæ, siue paræ. Tum quia, si quælibet maledicta à personâ vili in Magistratum, aut Senatorem prolata, censentur iniuria grauis. *L. Prætor. §. atrocem ff. eodem.* quanto magis censenda erit grauis iniuria, quæ Deo ab homine, per blasphemiam infertur. *Valentia tom. 3. d. 1. qu. 13. par. 1.*

21 Sextò; Neque in sortilegijs, dari paruitatem materiæ; quia, cum sortilegium, tacitam vel expressam Dæmonis inuocationem contineat, est de se semper mortale, siue deinde in re ludicrà,

& parua, siue in magna inuocetur Dæmon. Ratione tamen ignorantix, excusari potest à mortali; Vt, si quis tacitam inuocationem aut ignoret, aut non aduertat; quod aliquando contingere potest, eo quod inuocatio sit valde occulta. Si tamen occurrat aliqua suspicio; tunc datur obligatio abstinendi, donec res melius cognoscatur; quod si non fiat, erit veniale, vel mortale iuxta mensuram negligentix in inquirendo; vt patet ex dictis supra de ignorantia *Lesius lib. 2. c. 44. d. 4. n. 26.*

Septimò; Neque in fractione sigilli Confessionis, dari paruitatem materiæ; Tum quia, obligatio celandi peccata in Confessione audita, non oritur ex eo, quod peccata audita, sint magna; sed ex eo, quod secretum, sit maximi momenti, ne homines à Confessione retrahantur. Æque autem violatur secretum, per reuelationem venialium, ac per reuelationem mortalium. Tum quia, non solum mortalium, sed etiam venialium reuelatio, est absolutè reuelatio Confessionis; sicut non solum mortalium, sed etiam venialium confessio, est absolutè Sacramentalis confessio. *Baldell. lib. 3. d. 14. num. 13. Malderus de sigillo c. 3.*

Octauò; Neque in formis Sacramentorum, dari paruitatem materiæ quoad mutationem, aut omissionem verborum essentialium; Quia, Sicut quælibet omifio, vel mutatio tollens sensum formæ, sufficit ad Sacramentum irritandum: ita sufficit ad mortaliter peccandum. Si tamen omittantur aliqua verba non necessaria, vt, in consecratione hostiæ, particula; enim; vel in formâ baptismi particula; ego; tunc, ex genere suo, & se-

secluso scandalo, non erit nisi veniale quia hæc censetur materia leuis. *Hurtadus de de Sacr. in genere d. 1. diffic. 14.*

24 Nonò; Neque dari paruitatem materiæ, in ieiunio ad Eucharistiæ sumptionem prærequisito; quia Ecclesia præcipit, ne Eucharistia, post cibum, vel potum sumatur, vt significetur, Christum esse primum cibum fidelium. Eodem autem modo violatur hoc præceptum, siue cibus, aut potus in parua, siue in magna quantitate sumatur; quamuis enim vnica mica panis, aut aquæ gutta ante Eucharistiam sumeretur, hoc sufficeret, vt Eucharistia diceretur, post cibum, aut potum sumpta; si quis tamen per modum respirationis, tabacchi fumum aut carniū vaporem ex ollâ ascendentem attraheret, ieiunium naturale non violaret; sicut nec violaret, qui aliquid per modum saluæ trajceret, vel lignum, aut lapillum, & similia, quæ à stomacho alterari non possunt; quia, cum hæc omnia non habeant rationem cibi, vel potus, Eucharistia, post illa, sumpta, dici non potest, post cibum vel potum sumpta. *Card. de Lugo de Euch. d. 15. s. 2. n. 22.*

25 Decimò; Neque dari paruitatem materiæ in ætate ad Professionem, Sacros Ordines, ac Matrimonium requisitâ; Quia ætas, in his, cum à iure præscribitur, ac taxetur, consistere debet in indiuisibili, sicut consistit pretium, cum à iure taxatur. *Regulæ autem illæ. Quod parum distat, nihil distare videtur; parum pro nihilo reputatur, & similes; valent soldam in ijs, qua à iure non præscribuntur, quia tunc, illud parum, non requiritur ad præceptum implendum;*

nam, quando requiritur, non est amplius moraliter parum; alioquin, si quis, post mediam noctem diei Iouis, per Orationem Dominicam, carnes comederet, mortaliter non peccaret, quia parum pro nihilo reputatur, quod tamen nemo concedit. Requiritur ergo ad professionem, annus 16. omnino completus; ad Sacerdotium 24. post hunc enim ordinandus statim dici potest attingere. 25. Et ad Matrimonium, in Viro, annus 14. & in Fœmina, 12. Quod autem dictum est de ætate, dicendum est etiam de probationis anno, ad professionem prærequisito. Nam hic etiam *ex Trid. sess. 25. c. 15. de regul.* debet esse completus, antequam emittatur professio. Ad Matrimonium tamen, docent communiter Doctores, sufficere, quod vltima dies anni 12. in fœmina, & 14. in Viro, sit inchoata, quamuis non sit completa, quia in fauorabilibus, dies cœptus habetur pro completo. *L. quæ ætate. ff. de testam. ita Nauarr. cons. 6. Sanch. lib. 7. de matr. d. 104. n. 2.*

Vndecimò; In Vsurâ dari paruitatem materiæ, non minus quam in furto, quia tota Vsuræ malitia consistit in hoc, vt aliquid accipiatur vltra sortem; sicut malitia furti consistit in hoc, vt surripiatur alienum; sicut ergo in furto datur paruitas materiæ, quia alienum, quod surripitur, potest esse notabile, vel leue; ita dabitur in vsurâ, cum in ipsâ quoque illud aliquid, quod accipitur vltra sortem, possit esse notabile, vel leue.

Duodecimò; Licet in iuramento asseritorio, non detur materiæ paruitas, quia siue mendacium sit leue, siue sit graue, semper eodem modo Deus adducitur in testem

testem falsitatis; In promissorio tamen dari; Tum quia, in eo, obligatio æstimari non potest independenter à qualitate materiæ, sicut in assertorio, sed solum dependenter ab illa; si enim res sub iuramento promissa, sit mala, eam non implere, nullum erit peccatum; Materia autem potest esse grauis, vel leuis; in quo casu, si sit grauis, grauitèr obligabit, leuiter, si sit leuis, & nullo modo, si sit mala. Tum quia violatio voti circa materiam leuem, non est nisi peccatum veniale, cum sit parua materia fidelitatis, ac religionis, nec similis promissio facta homini, imo neque lex ipsa, siue diuina, siue Ecclesiastica de simili materiâ, obliget nisi leuiter; ergo à fortiori etiam violatio iuramenti promissorij de re leui, erit peccatum solum veniale; maior enim est obligatio Voti, quam iuramenti, vt docet *D. Thomas. 2. 2. quest. 89. art. 8.* Tum denique, quia iuramentum, est accessorium promissioni. Ergo non magis obligat, quam promissio. Accessorium enim sequitur naturam sui principalis. *Sanch. lib. 3. sum. cap. 4. num. 23.*

28 Decimotertio; In operibus iniunctis ad lucrandas indulgentias, dari materiæ paruitatem, Si enim opus iniunctum, sit vna missa, v. g. quamuis quis minimam eius partem omittat, adhuc indulgentiam probabiliter lucrabitur, quia moraliter loquendo, totum opus præscriptum posuisse censetur, eo quod in moralibus, parum pro nihilo reputetur. Si tamen pars illa, quamuis in se minima, respectu totius operis iniuncti, sit pars notabilis; vt, si quis vespere, dum datur signum trinæ Salutationis Angelicæ, vnam

ex illis omitteret, plenariam indulgentiam ab Adriano VI. recitantibus concessam, non lucraretur, quia totum opus iniunctum moraliter non poneret; idemque contingeret, si plura tanquam conditio indiuisibilis imponerentur; vt, si imponeretur quatuor, aut septem Ecclesiarum visitatio, aut quid simile, tunc enim, qualibet earum omisâ, indulgentia non obtineretur, quia non poneretur opus iniunctum. *Suar. tom. 4. in tertiam partem disp. 52. s. 4. n. 4.*

Decimoquarto; Probabile esse quod in Personarum acceptione quoad beneficia conferenda, dari possit paruitas materiæ; si quis enim omisso digniori, beneficium aut cathedram conferat digno, iustitiam distributiuam grauitèr violare non videtur, si dignitatis excessus modicus sit. Tum quia, quamuis electio dignioris sit materia præcepti; hæc tamen non consistit in indiuisibili, sed habet latitudinem, sicut illam habet res aliena. Sicut ergo res aliena, potest esse notabilis, vel leuis, ita maior dignitas, esse potest leuiter, vel notabiliter maior, sicque venialiter, vel mortaliter peccari, iuxta quantitatem excessus. Idem autem dicendum est etiam, dum quis, in graui necessitate, elemosynam largitur propinquo, omisso propinquiore, & in alijs similibus; omnium enim eadem est ratio. *Sorus de rust. lib. 3. quest. vlt. art. 2.* Contraria tamen sententia, quam tenet *Turrianus tom. 2. de iust. d. 21. d. 1. num. 6.* Est etiam valde probabilis; quia materia præcepti non est excessus dignitatis, sed electio dignitatis, cui conferendum est beneficium. Hæc autem consistere videtur in indiuisibili, & esse materia grauis; fun-

fundat enim ius ad beneficium, quod ius, est aliquid graue; sicut in materia furti, vnica acus, quia Sartori est notabiliter utilis, censetur materia grauis.

30 Decimoquinto; Dari leuitatem materiz, in interruptione anni probationis; in ingressu, ac egressu clausuræ Religiosæ; in officij recitatione; in Missæ auditione, & actione; in celebratione post meridiem, & cum vestibus sacris; in violatione interdicti; in Clerici percussione, in reliquiarum furto; in præce-

pto correctionis fraternæ; in inuidia; in iudicio temerario, ac detractio; In Patrimonio ad Ordines requisito; in debiti conjugalis negatione; in rerum Ecclesiasticarum alienatione; in librorum prohibitorum retentione, aut lectione; in communicatione, cum excommunicato, & in alijs similibus; quia in his omnibus, finis præcepti, est aliquid diuisibile habens moralem latitudinem, ideoque admittit etiam leuitatem materiz, ac transgressionis.

QVÆSTIO LVIII.

An peccatum veniale, fieri possit mortale ratione periculi proximi.

CASVS.

TITIO, ludus erat proxima occasio, ac periculum blasphemandi, ideoque sæpius à Confessario monitus fuerat, vt ludum vitaret; accidit tamen, vt die quadam, ab amico inuitatus prius, deinde etiam minis, ludere coactus sit. Quæritur; Vtrum ludendo mortaliter peccauerit.

SUMMARIVM.

- 2 Titius, ludendo, ratione periculi blasphemandi, videtur mortaliter peccasse.
 - 7 Veniale, si fiat occasio proxima mortalis, fit mortale.
 - 8 Quot modis, possit aliqua actio, esse occasio proxima.
 - 9 Titius, ludendo mortaliter non peccauit.
 - 10 Non temere, blasphemandi periculo se exposuit.
 - 11 Non censetur amasse periculum.
 - 12 Nec illi fuisse voluntarium.
- R. P. Beati Lib. I.

- 13 Periculum longè maius, permittitur Coniugatis.
- 14 Temere se periculo exponere, est intrinsecè malum.
- 15 Est contemptus, saltem interpretatiuus salutis.
- 16 Periculum peccati, non est peccatum.
- 17 Tenetur quis aliquando, se illi exponere.
- 18 Potest quis, ad infideles conuertendos, subuersionis periculo se exponere.
- 19 Et Pater, ad alendos filios ex Concubina.
- 20 Filius, paternam domum deserere non tenetur, propter occasionem proximam ibi existentem.

Pp

21 Nec